

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SAUGUMO DEPARTAMENTAS

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo
ministerija
Kopija:
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

2021-11-24 Nr. 18-11355

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽVALGYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1861 70 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentas (toliau – VSD), pakartotinai įvertinęs Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateiktą Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo Nr. VIII-1861 70 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas), pažymi, kad jame siūloma Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo 70 straipsnio 5 dalies formuluotė sudaro prielaidas žvalgybos pareigūnų tarnybos santykius nepagrįstai prilyginti darbo santykiams, nes Projekte nurodoma, kad žvalgybos pareigūnas turi teisę būti informuotas apie darbo (ne tarnybos) sąlygas, be to, teikiamos nuorodos į Darbo kodekso 44 ir 107 straipsnius, reglamentuojančius asmenų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo sąlygas.

Pažymėtina, kad Konstitucinis teismas yra pasisakęs, kad iš statutinės valstybės tarnybos sampratos, be kita ko, kyla šie jai būdingi bruožai: specialus teisinis reguliavimas atitinkamos tarnybos ypatumus nustatančiais teisės aktais, griežto hierarchinio pavaldumo statutiniai santykiai, kuriems būdingas *inter alia* ypatingas tarnybos atlikimo režimas (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2012 m. vasario 27 d. nutarimai). Atkreipiamė dėmesį, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo 43 straipsnio 3 dalimi, žvalgybos pareigūnų paros ir suminė savaitės tarnybos trukmė nėra apribota ir priklauso nuo tarnybos poreikių, vadovaujantis šio įstatymo 50 straipsnio 1 dalimi žvalgybos pareigūnas į kitas lygiavertes pareigas gali būti perkeliamas be jo sutikimo, o pagal 40 straipsnio 1 dalies 13 punktą žvalgybos pareigūnams draudžiama kurti profesines sąjungas. Taigi, žvalgybos tarnybos ir darbo santykiai iš esmės skiriasi, o žvalgybos tarnybos santykių reguliavimas per nuorodas į Darbo kodeksą gali kelti šių normų taikymo ir aiškinimo klaidas.

Dėl šios priežasties ir siekiant teisinio aiškumo, žvalgybos pareigūnų tarnybos sąlygos, VSD nuomone, turėtų būti reguliuojamos vengiant nuorodų į darbo santykius reglamentuojančius teisės aktus. Be to, teisėkūros ekonomiškumo principas, kurį derinimo pažymoje, kaip pagrindą teikti nuorodas į Darbo kodeksą, nurodė Projekto rengėjai, VSD vertinimu, nelaikytinas aukštesniu už teisinio aiškumo principą, kuris būtų pažeistas, jeigu žvalgybos pareigūnų tarnybos santykiai būtų reglamentuojami per nuorodas į darbo santykių teisinį reguliavimą.

Projekto derinimo metu VSD teikė siūlymą įtvirtinti žvalgybos pareigūnų tarnybos sąlygas, apie kurias turėtų būti informuoti tarnybą atliekantys žvalgybos pareigūnai, jas išvardijant Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatyme, o ne pateikiant nuorodas į teisės normas, kurios žvalgybos pareigūnų atžvilgiu netaikomos. VSD nuosekliai laikosi šios pozicijos.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlome Projekto 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymo 70 straipsnio 5 dalį išdėstyti taip:

„5. Žvalgybos pareigūnas turi teisę gauti šią informaciją:

- 1) žvalgybos institucijos pavadinimas, kodas, buveinės adresas;
- 2) bandomasis laikotarpis, jei toks nustatytas, jo trukmė ir sąlygos;
- 3) tarnybos pradžia;

- 4) žvalgybos pareigūno pareiginiai nuostatai;
- 5) kasmetinių atostogų trukmė;
- 6) tarnybinis atlyginimas ir jo sudedamosios dalys (jas nurodant atskirai), tarnybinio atlyginimo mokėjimo terminai ir tvarka;
- 7) atleidimo iš žvalgybos tarnybos pagrindai ir tvarka;
- 8) informacija apie žvalgybos institucijos vadovo priimtus teisės aktus, reglamentuojančius tarnybos tvarką, nurodant supažindinimo su šiais teisės aktais tvarką;
- 9) teisė į žvalgybos institucijos teikiamas mokymo paslaugas;
- 10) valstybės ar valstybių pavadinimai, komandiruotės trukmė, dienpinigiai bei kitos išmokos, skirtos su komandiriuote susijusioms faktinėms kelionės, nakvynės ir maitinimo išlaidoms kompensuoti (kai yra siunčiamas į komandiruotę).“

Direktorius

A large, stylized handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke extending to the left.

Darius Jauniškis